

KOVID-19 DÖNEMİ
VE SONRASINDA
TÜRKİYE-SAHRA-ALTI AFRIKA
İLİŞKİLERİ

7 Mayıs 2020

KOVID-19 DÖNEMİ VE SONRASINDA TÜRKİYE-SAHRA-ALTI AFRIKA İLİŞKİLERİ

7 Mayıs 2020

Zoom Online Konferans Sistemi

Moderatör

- **BERNA GÖZBAŞI**

DEİK Yönetim Kurulu Üyesi,

Türkiye-Afrika İş Konseyleri Koordinatör Başkanı

Konuşmacılar

- **NAİL OLPAK**

DEİK Başkanı

- **NUR SAĞMAN**

Büyükelçi, T.C. Dışişleri Bakanlığı Afrika Genel Müdürü Vekili

- **DENİZ ERDOĞAN BARIM**

*T.C. Dışişleri Bakanlığı Afrika Genel Müdür Yardımcısı Vekili
(Batı Afrika)*

- **MEHMET FATİH AK**

*T.C. Dışişleri Bakanlığı Afrika Genel Müdür Yardımcısı Vekili
(Doğu Afrika)*

- **DR. UFUK ULUTAŞ**

Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM) Başkanı

Kayıt Yapan Toplam

Katılımcı Sayısı: 345

TOPLANTI NOTU

DEİK Yönetim Kurulu Üyesi,
Türkiye-Afrika İş Konseyleri
Koordinatör Başkanı Berna Gözbaşı
moderatörlüğünde, DEİK Yönetim
Kurulu Başkanı Nail Olpak, Büyükelçi,
T.C. Dışişleri Bakanlığı Afrika Genel
Müdür V. Nur Sağman, T.C. Dışişleri
Bakanlığı Afrika Genel Müdür
Yardımcısı V. (Batı Afrika) Deniz
Erdoğan Barım, T.C. Dışişleri Bakanlığı
Afrika Genel Müdür Yardımcısı V.
(Doğu Afrika) Mehmet Fatih Ak,
Stratejik Araştırmalar Merkezi (SAM)
Başkanı Dr. Ufuk Ulutaş'ın katılımı ile,
"Kovid-19 Dönemi Ve Sonrasında
Türkiye-Sahra-altı Afrika İlişkileri"
webinarı 7 Mayıs 2020 tarihinde 345
kayıtlı katılımcı ile gerçekleşti.

NAİL OLPAK

DEİK Başkanı

Sn. Nail OLPAK açılış konuşmasında, yeni tip KOVİD-19'un, daha önce hiç tecrübe etmediğimiz küresel ölçekli bir sınav olduğunu ve bundan sonraki tarihsel sürecin, KOVİD-19 öncesi ve sonrası şeklinde ayrılacağını öngördüklerini ifade etti.

Pandeminin kontrol altına alınmasının ardından birçok şeyin eskisi gibi olmayacağını, ekonomik, ticari ve siyasi ilişkilerde birçok başlığın yeniden tesis edileceğinin sezildiğini dile getirdi.

Koronavirüs'e karşı çok yönlü bir mücadele vermemizin son derece önemli olduğunu sözlerine ekledi. Bu bağlamda Türkiye-Afrika ilişkilerinin daha da güçlenmesi gerektiğini vurguladı. Bu kapsamda;

- Sadece devletimizin bu süreçte yardım ve destekte bulunmadığı; aynı zamanda Afrika'da yatırımı ve projesi olan firmalarımızın da çalıştıkları ülkeye maddi ve insani yardımlarda da bulunduğunu ve bunun Türkiye'nin görünürlüğünü artırdığını,
- Çin, Amerika, Körfez Devletleri, Hindistan, BAE ve Rusya gibi ülkeler tarafından kıtaya artan uluslararası ilginin koronavirüs krizinden derinden etkileneceği, bu dönemde Afrika ile barış ve güvenlik, ticaret ve yatırım, iklim değişikliği, insan hareketliliği ve eğitim gibi konularda iş birliğini artıran ülkelerin kazançlı çıkacağını,
- Afrika ekonomilerinde yaşanan büyük şokun beraberinde getireceği süreçte bazı yerel ve uluslararası oyuncuların piyasadan çekilmesi ile sonuçlanacak gelişmeler olacağını ve bu boşluğun Türk ihracatçıları tarafından doldurulması için firmalarımızın ihtiyaç duyulan alanlarda çalışma yaparak iş birliği ortamı oluşturması gerektiğini,

- Afrika ülkelerinde yerelleşme ve özellikle imalat sanayinde yerel üretim kapasitesinin artırılması gibi eğilimlerin hız kazanacağı, dolayısıyla firmalarımızın bu dönemde yatırımda bulunmasının gelecekteki potansiyel için önemli olduğunu,
- Firmalarımızın yeni normale hazırlık yapmaları, koronavirüs süreci sonrasında kilit açacak/stratejik sektörlerde üretime geçmesinin ve ARGE çalışmaları yapmasının faydalı olacağını dile getirdi. İlaveten, firmalarımızın yeni tedarik zincirinde yer almalarının ticarete daha yüksek pay almamızı sağlayacağını,
- Çok taraflı ve iki taraflı finans kurumları, KOVİD-19 ile mücadelede Afrika ülkelerine finansman desteği sağlamaktadır. Gerek bu projelerde yer almak, gerekse yeni projeler üretmenin geleceğe yatırım olacağını, ifade etti.

Devamla, firmalarımızın dijital ticaret ve ekonomi için hazırlık ve yatırım yapmalarının önemli olduğunu dile getirdi. Afrika kıtasında da buna ön ayak olan devletlerin sürecin kazananları olacağını düşündüğünü vurguladı.

Sn. OLPK son olarak konuşmasında, 8-9 Ekim 2020 tarihlerinde Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu'nun 3.'sünün planlandığını ifade etti.

BERNA GÖZBAŞI

**DEİK Yönetim Kurulu Üyesi,
Türkiye-Afrika İş Konseyleri
Koordinatör Başkanı**

Sn. Berna GÖZBAŞI, tüm dünyayı etkisi altına alan KOVİD-19 virüsünün, 14 Şubat 2020 tarihi itibariyle Afrika'da da tespit edildiğini ve Afrika Birliği(AU) verilerine göre 5 Mayıs itibariyle kıtada toplam 44.873 vaka tespit edilmiş olduğunu, salgın sebebiyle 1.807 kişinin hayatını kaybettiğini ve 15.000 kişinin de iyileştiğini ifade etti.

Afrika ülkelerindeki zayıf sağlık ve ekonomik altyapı, salgın ile mücadelede kıtaya dezavantaj sağlasa da ebola, sıtma ve tüberküloz gibi hastalık deneyimi sayesinde, birçok ülkenin hızlı tedbirlere başvurarak salgının yayılmasını engellemeye yönelik adımlar atmasını sağladığını belirtti

KOVİD-19 ile mücadelede Afrika hükümetleri çeşitli destek paketleri açıklamakta olup uluslararası fonlardan faydalanmaya yöneldiklerini sözlerine ekledi. Bununla birlikte, pandeminin kontrol altına alınmasının ardından birçok şeyin eskisi gibi olmayacağını, salgının kıta ekonomilerinde büyük bir etki ve dönüşüme sebep olacağını düşündüklerini ifade etti.

Bu kapsamda salgın sonrası Afrika'nın ekonomik ve ticari partnerleri ile olan ilişkilerinde değişikliklerin olmasının muhtemel olduğunu vurguladı. Zira hastalığın ilk olarak ortaya çıktığı Çin, Afrika kıtasının ihracatında ve ithalatında ilk sırada yer almaktadır. Çin'in kıtadaki etkinliğinin azalması durumunda Afrika'nın diğer ticaret partnerleri olan ülkelerin bu durumdan fayda sağlayacağını dile getirdi.

Türkiye, Afrika kıtasında 42 Büyükelçiliğimiz, 26 Ticaret Müşavirliği, 21 TİKA ofisi, 21 Maarif Vakfı Okulu ile önemli bir varlık göstermektedir. Bununla birlikte

kıtada 40 ülkede, 60 noktaya uçuşu bulunan Türk Hava Yollarının kıta ile var olan ilişkilerimizin devamı ve geliştirilmesinde önemli bir destek olduğunu vurguladı.

DEİK Türkiye-Afrika İş Konseyleri olarak ise 45 Afrika ülkesinde 50 muhatap kuruluş ile Türkiye-Afrika arasındaki ekonomik ve ticari faaliyetlerine hız kesmeden devam ettiklerini ifade etti.

Türkiye'nin kıtadaki bu varlığının rakamlara da yansıdığı ve Türkiye'nin Afrika ile ticaret hacmi 10 yılda 179 milyar dolara ulaştığını vurguladı. Bu rakamın 61,5 milyar dolarlık kısmı Sahra-altı Kuzey Afrika ülkeleriyle yapılan ticarettten kaynaklandığını ifade etti.

2019 yılı rakamları ticaret hacmimizin 22 milyar dolar düzeyinde olduğunu gösterirken, Türkiye'nin 2019 yılı dış ticaret rakamlarında Afrika ülkelerinin payı 0,4 puan artışla yüzde 9,2 oldu. Ülkemizin Sahra-altı Afrika ülkeleriyle siyasi ve ekonomik ilişkileri son yıllarda oldukça gelişmiş, 2002 yılında 810 milyon dolar olan ticaret hacmimiz 2019 yılına gelindiğinde 7,3 milyar dolar olarak gerçekleştiğini belirtti.

Türk iş insanlarımızın Afrika 'da inşaat, enerji, demir-çelik, tekstil, gıda, hijyenik ürünler, dayanıklı tüketim malları, turizm-otelcilik ve daha adını sayamayacağım birçok iş kolunda önemli yatırımlar gerçekleştirdiklerini ifade etti. Türkiye'nin kıtadaki doğrudan yatırımları 2019 itibariyle 6,7 milyar dolara ulaştı ve koronavirüs öncesinde de yeni yatırımların planlamasının yapıldığını ifade etti. Türk yatırımları ayrıca 100.000 kişiye istihdam sağladığına dikkat çekti.

2000-2019 yılları arasında Afrika'ya ihracatta İngiltere, Japonya, Güney Kore, İran, Brezilya, Avustralya, İsviçre ve İsveç'i geride bırakan Türkiye'nin pandemi sonrasında da kıta ile var olan ekonomik ve ticari ilişkilerini artarak devam ettireceğine inandığını dile getirdi.

Koronavirüs sürecini atlattıktan sonra Ticaret Bakanlığımız ve Afrika Birliği ile işbirliğinde bu yıl üçüncüsü planlanan Türkiye-Afrika Ekonomi ve İş Forumu'nu 8-9 Ekim tarihlerinde düzenlemeyi arzu ettiklerini ifade etti.

Ülke olarak politikamızın Afrika ülkeleri ile ilişkilerimizde "eşit ortaklık ve karşılıklı fayda" olduğunu dile getirdi. Artık bu ilişkiyi bir üst seviyeye çıkarmamız gerektiği, ticaret ve yatırımlarımızı artırmamız gerektiğini vurguladı. Bu anlamda, altyapı, tarım, gıda, sağlık ve tıbbi malzemeleri sektörleri ön plana çıktığını belirtti.

Son olarak Sn. GÖZBAŞI, DEİK Afrika İş Konseyleri olarak özel önem vermekte oldukları ve hızlı bir gelişim gösteren Afrika kıtasında, gerçekleştirmekte oldukları her faaliyetin hem Afrika ülkelerine hem de Türkiye'ye yararlı olmasını dileğini ifade etti.

NUR SAĞMAN

Büyükelçi,
T.C. Dışişleri Bakanlığı Afrika
Genel Müdür Vekili

Sn. Nur SAĞMAN, Afrika'da Büyükelçilik deneyimi olduğunu ve 16 Ocak'tan bu yana da Sahra-altı Afrika'dan sorumlu Genel Müdür Vekili olarak görev yaptığını ifade etti. Ülkemizin Afrika kıtasındaki varlığına ilişkin;

- Afrika kıtasıyla ilişkilerimizin ve işbirliğimizin geliştirilmesinin çok boyutlu dış politikamızın temel ilkelerinden birini oluşturduğunu,
- Afrika'nın uluslararası sistem içerisinde daha etkin bir rol oynadığını ve küresel sahnede ağırlığının giderek arttığını,
- Şu anda tüm dünyanın karşı karşıya bulunduğu salgın, Kıta'nın hızlı gelişimini yavaşlatmış olsa da, Afrika'nın barındırdığı ekonomik ve ticari potansiyelle jeopolitik ağırlığının birçok ülkeyi ve yatırımcıyı kıtaya çektiğini,
- Afrika'nın sunduğu potansiyelden hareketle, Kıtayla ilişkilerimizin güçlendirilmesi için Dışişleri Bakanlığı olarak tüm Afrika ülkelerinde temsilcilik açılmasına büyük önem verildiğine,
- 2002 yılında sadece 12 Büyükelçiliğimizin bulunduğu Afrika'da, bugün 42 Büyükelçiliğimizin faaliyet gösterdiğine,
- Afrika'da 7 Büyükelçiliğimizin daha faaliyete geçmesinin öngörüldüğünü; Esvatini, Gine Bissau, Liberya, Lesoto, Malavi, Orta Afrika Cumhuriyeti ve Togo.
- Afrika ülkelerinin de ülkemizin bu ilgisine kayıtsız kalmamasından memnuniyet duyulduğu, 2008 yılında Ankara'da sadece 10 Afrika Büyükelçiliği varken, bu sayı 2020 yılı itibarıyla 36'ya yükseldiğini,

- Büyükelçiliklerimizin yanı sıra TİKA, Maarif Vakfı, YTB, Yunus Emre Enstitüsü gibi kurumlarımızla Afrika'daki varlığımızı daha da güçlendiğine,
- Bu kurumlarımıza Türk Hava Yolları ve DEİK'in faaliyetlerini de eklersek, Türkiye'nin Kıta'daki varlığının güçlü olduğunu,
- Keza Kızılay, Türkiye Diyanet Vakfı, AFAD, Anadolu Ajansı gibi daha birçok kurumun da Afrika'yla ilişkilerimizin geliştirilmesinde katkılarının çok büyük olduğunu,
- Afrika'yla güçlenen ilişkilerimizin en somut göstergesinin elbette ki gelişen ekonomik ilişkiler ve katlanarak artan ticaret rakamları olduğuna,
- Sahra-altı Afrika ülkelerinde sağlık hizmetlerinde maalesef önemli ölçüde kapasite eksikliğinin bulunduğunu,
- Buna ilaveten bu ülkelerde altyapı eksikliklerinin de mevcut olduğuna,
- Bu hususlar göz önünde bulundurulduğunda, aslında Kıtada salgının büyük bir yıkıma yol açabileceğine,

- Bununla birlikte şu andaki rakamlara baktığımızda, Afrika'da salgının yayılımının göreceli olarak hafif seyrettiğine, fakat hepimizin aklında bir sorunun olduğu; Acaba Afrika'da yeterli test kapasitesi var mı? Yine de iyimser bakış açısının ele alınmak istendiğine,
- Dünya geneline baktığımızda tespit edilen vaka sayısı 3,2 milyon, hayatını kaybedenlerin sayısı ise 228 bin civarındadır. Bu rakamlara bakıldığında Afrika'daki tablonun başka coğrafyalara göre daha iyimser görüldüğüne,
- Dünya nüfusunun %17'sini temsil eden Afrika'nın KOVİD-19 vakalarının sadece %1,1'ini ve vefatların da %0,7'sini barındırması, hatta 12.000 tedavi edilmiş vakadan söz edilmesinin şaşırtıcı gelebileceğine ama nicel verilerin bunu gösterdiğine,
- Afrika Kıtasının geneline baktığımızda salgından en çok etkilenen bölgelerin, Kıta'nın en Kuzeyi ve en Güneyi olduğunu,
- Yapılan bazı çalışmalar virüsün dayanma gücünün sıcakta daha az olduğunu gösteriyor. Yani buradaki faktörün iklim faktörü olduğuna,
- İkinci önemli faktör ise Afrika'daki nüfusun genç olmasıdır. Afrika Kıtasına baktığımızda nüfusun %60'ı 25 yaşından küçük ve yaş ortalaması 19,4. Bu görüşe birçok bilim insanının katıldığına,
- Diğer bir faktör de Afrika'da nüfus yoğunluğunun daha az olmasıdır. Afrika'da kilometre kare başına 42 kişi düşerken, mesela New York eyaletinde bu rakam 10.000 kişi. Afrika geneline baktığımızda, Güney Afrika, Mısır, Fas, Cezayir gibi büyük megapoller dışında nüfus yoğunluğunun gerçekten düşük seyrettiğinin görüldüğüne,
- Diğer gelişmiş ülkelere göre Afrika nüfusu daha az seyahat imkânına sahiptir. Mesela en fazla hava trafiğinin olduğu ilk 50 havaalanına baktığımızda Afrika kıtasından tek bir havaalanının görüldüğüne, onun da Johannesburg olduğunu,
- Diğer önemli bir faktör de Afrika'nın salgınlar konusundaki deneyimidir. Örneğin Ebola. Afrika Kıtası yaşadığı bütün bu salgınlardan ders çıkarttı. Bu nedenle Afrika ülkelerinin birçoğu KOVİD-19 salgını ortaya çıkar çıkmaz, çok kısa sürede sınırlarını kapadı ve sosyal mesafe uygulamasına başladığına,

- En son olarak da uygulanmakta olan başka tedavilerin dolaylı bir şekilde bir koruma kalkanı olduğunu söyleyen bilim insanlarının olduğuna ve örneğin özellikle malarya, tüberkülozla savaşılan ülkelerde salgının daha yavaş yayıldığı yönünde tespitleri ifade etti.

Kriz döneminde ülkemizin faaliyetlerine ilişkin,

- Salgının başlangıcından bu yana Afrika'daki Büyükelçilerimiz dâhil tüm dünyadaki Büyükelçilerimiz ile video konferans yoluyla görüşmelerin sağlandığını,
- Dijital diplomasiyle, telefon görüşmeleriyle üst düzey görüşmelerin sürdürüldüğüne,
- Sayın Cumhurbaşkanımız ve Sayın Bakanımız ile dijital platformlarda yapılan gerek video konferans, gerek telefon görüşmeleriyle Afrika'yla ilgili temasların sürdürüldüğünü,

- Bu çerçevede Sayın Cumhurbaşkanımızın Somali, Gine, Ekvator Ginesi Cumhurbaşkanı ve Etiyopya Başbakanı ile telefon görüşmeleri gerçekleştirdiğine,
- Keza Sayın Bakanımız, Mevlüt ÇAVUŞOĞLU'nun Ruanda, Angola, Burkina Faso, Gambiya ve Moritanya Dışişleri Bakanlarıyla telefon görüşmeleri yaptığını,
- Sayın Cumhurbaşkanımızın 26 Mart 2020'de dijital platformda yapılan G20 Liderler Olağanüstü Zirvesi'nde gelişmekte olan ülkelere ve özellikle Afrika'ya yardım edilmesi konusunu ne kadar önemseydiğini vurguladığını,
- Keza Sayın Bakanımızın 22 Nisan 2020 tarihinde İslam İşbirliği Teşkilatı Olağanüstü İcra Komitesi sırasında da Afrikalı kardeşlerimizin salgına karşı hepimizden daha kırılgan durumda olduklarını ve onların ihtiyaçlarının önceliğimiz olması gerektiğini ifade ettiğini,
- Afrika Birliği ile ilişkilerimizle ilgili olarak, ilişkilerin kurumsallaştığına ve Üçüncü Türkiye-Afrika Ortaklık Zirvesi'ni Sayın Cumhurbaşkanımızın ev sahipliğinde 2020 yılında düzenlenmesinin öngörüldüğünü, ancak, Afrika Birliği tarafının söz konusu zirvenin 2021 yılında yapılmasını önerdiğini,
- 2021 yılının Afrika ile ilişkilerimiz bağlamında çok hareketli olacağına inandığını ifade etti.

Ayrıca, kriz döneminde Dışişleri Bakanımız Sayın Mevlüt ÇAVUŞOĞLU'nun önderliğinde ve Sayın Bakan Yardımcımız Yavuz Selim KIRAN başkanlığında 7 gün/24 saat görev yapan bir Koordinasyon ve Destek Merkezinin faaliyet gösterdiğini ifade etti.

DENİZ ERDOĞAN BARIM

T.C. Dışişleri Bakanlığı
Afrika Genel Müdür Yardımcısı Vekili

Sn. Deniz ERDOĞAN BARIM, Batı Afrika Genel Müdür Yardımcılığı olarak görev alanlarında 28 ülke bulunduğunu ifade etti.

Bölgele ülkelerden 17'sinin "Birleşmiş Milletler En Az Gelişmiş Ülkeler" kategorisinde yer aldığını ifade etti. [bunlar Angola, Benin, Burkina Faso, Çad, Gambiya, Gine, Liberya, Malavi, Mali, Moritanya, Nijer, Kongo Demokratik Cumhuriyeti, Orta Afrika Cumhuriyeti, Sao Tome ve Prinsipe, Senegal, Sierra Leone, Zambiya'dır]

Batı Afrika ülkelerinde nüfusun önemli bir bölümünün yoksulluk sınırının altında yaşadığını, eğitim, sağlık ve diğer sosyal hizmetler için dış yardıma ihtiyaç duyulduğunu ifade etti.

Yıllardır iç savaşlar ve salgınlarla boğuşan bölge ülkelerinde sağlık altyapısının son derece yetersiz, imkânlarının çok kısıtlı olduğunu, öte yandan, Çad, Mali, Nijer, Burkina Faso ve Moritanya'dan oluşan Sahel Bölgesi ülkelerinde ise yasadışı göç ve terörizmin ülkeler için önemli birer sınama teşkil ettiğini dile getirdi.

Dünya Sağlık Örgütü'nün vaka sayısına göre KOVID-19'dan en çok etkilenen Batı Afrika ülkelerini Gana, Nijerya, Kamerun Gine, Senegal, Fildişi Sahili ve Kongo Demokratik Cumhuriyeti olarak açıkladığını söyledi.

KOVID-19'la mücadelede Hükümetler tarafından alınan önlemler çerçevesinde sınırların kapanması, tüketim malzemeleri ve özellikle büyük ölçüde ithalata dayanan gıda fiyatlarında artışa yol açtığına değindi.

Kıtanın yatırım ve ticaret ortakları da kaçınılmaz olarak küresel salgından etkilendiğini belirtti. Salgınla mücadelede gösterdiği üstün başarıyla dünyaya örnek teşkil eden ülkemizin, Kıta'ya önceden yapmış olduğu ve halihazırda sürdürdüğü insani yardımların da bir devamı olarak Afrika'nın KOVİD-19'la mücadelesi çerçevesinde dünyada birçok ülkeyle birlikte Kıta'ya yardım elini uzattığını ifade etti. Bu dönemde, sağlık alanında yerli malzeme ve cihaz üretimimizin arttığını, Batı Afrika ülkelerinin Türkiye'nin daha önce yapmış olduğu yardımlar vesilesiyle beklentilerinin bulunduğunu, bu ülkelerden gelen tıbbi malzeme yardımı ve hibe taleplerinin, milli imkânlar ölçüsünde karşılanmaya gayret edildiğini vurguladı.

Türkiye'nin, üst düzey ziyaretler, istişareler, yatırımlar, yardımlar ile Afrika'da bugüne kadar yarattığı değer sayesinde önemli bir yer edindiğini, Kıta'da varlığı bulunan tüm kurumlarımızla işbirliği halinde olunduğunu, Örneğin TİKA tarafından yerel olarak temin edilen malzemelerin satın alınarak ülke makamlarına hibe edildiği ülkelerin de olduğunu ifade etti.

Bununla beraber, Batı Afrika'da Hükümetler KOVİD-19'la mücadele için destek paketlerini açıkladıklarını, Uluslararası para kuruluşları da aynı amaçla bazı ülkelere yardım yapılacağını bildirdiklerini kaydetti.

Erdoğan Barım, öte yandan bölgede: 2020 yılının ilk dört ayında 4 ülkede seçimler olduğu ve seçimlerin önümüzdeki dönemde de devam edeceğini ifade etti.

22 Şubat 2020 tarihinde Togo'da Cumhurbaşkanlığı seçimleri, Kamerun ve Mali'de sırasıyla 28 Şubat 2020 ve 19 Nisan 2020 tarihlerinde Parlamento seçimlerinin düzenlendiğini, Gine'de ise Parlamento seçimleri ve Anayasa Referandumu 22 Mart 2020 tarihinde eşzamanlı olarak gerçekleştirildiğini; 2020 yılının ikinci yarısında Burkina Faso, Fildişi Sahili, Gana, Nijer ve Orta Afrika Cumhuriyeti'nde hem Cumhurbaşkanlığı hem Parlamento seçimlerinin, Benin ve Malavi'de Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin, Çad'da ise Parlamento seçimlerinin düzenlenmesinin öngörüldüğünü belirtti.

Afrika'nın, KOVİD-19 salgını ile diğer kıtalardan daha geç karşılaştığı, vaka sayısının azlığı yapılan test sayısının yetersiz olmasıyla da açıklanabileceğini, dolayısıyla tedbirlerin alınmasına da daha sonra başladığını, Bununla birlikte, Kıta'da normalleşme emareleri olarak birkaç örnek verilebileceğini ifade etti. Örneğin Nijerya'da salgının ekonomik etkileri nedeniyle önlemleri azaldığını,

ülke ekonomisinin yeniden işler hale gelmesi için 4 Mayıs'ta aşamalı uygulamaya konacak bir planın açıklandığını, tarım ürünleri için eyaletler arası taşımacılığın önünün açıldığını, imar alanında çalışan bazı firmalara yürüttükleri 53 projeye devam etmelerine izin verildiğini ifade etti. Öte yandan ülke içinde yolcu taşıyan hava yolları için yasağın devam edeceğini anlaşıldığını ifade etti.

Benin ve Fildişi Sahili'nde ise, sokağa çıkma yasağının kaldırılması, Mayıs ortasında okulların açılması ve hayatın normale dönmeye yönelik hazırlıkların mevcut olduğunu ifade etti.

Nijer Hükümetinin normalleşme konusunda bir açıklaması bulunmamakla birlikte, normalleşme için varsayımsal olarak 30 Haziran 2020 veya 30 Eylül 2020 tarihlerinin zikredildiğini dile getirdi.

FATİH AK

T.C. Dışişleri Bakanlığı
Afrika Genel Müdür Yardımcısı Vekili

Konuşmasında Sn. Fatih AK, ülkemizin salgınla mücadelesindeki uygulamalardan ve bugüne kadar diğer ülkelere yapmış olduğu yardımlardan övgüyle bahsedildiğini, KOVID-19 ile mücadele kapsamında da yardım taleplerinin gelmeye devam ettiği dile getirdi.

Afrika ülkelerine geçmiş dönemde yapmış olduğumuz insani yardımların sözkonusu ülkelere haklı olarak salgın kapsamında da yardım beklentisi oluşturduğunu gözlemlediklerini ifade etti.

Salgın kapsamında Doğu Afrika'da en kapsamlı yardımın Afrika Boynuzu bölgesi ülkelerinden Somali'ye gerçekleştirildiğini açıkladı. Yerli üretim solunum cihazları dâhil tıbbi yardım malzemelerinin geçtiğimiz günlerde askeri kargo uçaklarıyla ulaştırıldığını belirtti.

Ayrıca, Güney Afrika Cumhuriyeti'ne başka bir vesileyle boş olarak uçacağı anlaşılan bir askeri kargo uçağımızla yine tıbbi malzeme yardımımızın ulaştırıldığını dile getirdi.

Salgının hissedilmeye başladığı ilk günlerde Cibuti'nin tıbbi malzeme ihraç izni talebinin de karşılandığını ve kendi kiraladıkları özel kargo uçağıyla malzemelerin Cibuti'ye gönderildiğini aktardı.

Diğer Doğu ve Güney Afrika bölgeleri ülkelerinin taleplerinin de karşılanması için gayret gösterildiğini belirtti.

Afrika'da faaliyet gösteren inşaat firmalarımızın, önümüzdeki dönemde özellikle hakedişlerin ödenmesi bakımından sorun yaşayabileceğini ifade etti.

Halihazırda bazı firmalarımızın şantiyelerini dışarıya kapatarak özel izinle çalışmalarına devam ettiklerini belirtti.

Fatih AK ayrıca, önümüzdeki dönemde yeni büyük çaplı projelerde çekimser davranılacağını beklemenin gerçekçi bir yaklaşım olacağını düşündüğünü kaydetti.

Fatih Ak, bir yandan Afrika'nın nüfusunun hızla artmakta olduğunu, diğer yandan kırsal alanlardan şehirlere göçün devam ettiğine işaretlerken, sözkonusu demografik ve sosyal hareketin şehirlerde konut talebini önümüzdeki yıllarda da yüksek seviyede tutmasının beklenmesi gerektiğini ifade etti.

Türk inşaat firmalarının Afrika'da gerçekleştirmiş oldukları işlerin hızı ve kalitesi itibarıyla güven ve saygı uyandırdığını belirtti. Finansman hususundaki kronik sorunumuzu aşacak formüller bulabildiğimiz takdirde, konut inşaatı dahil müteahhlik hizmetleri alanında önümüzün daha da açılacağını vurguladı.

Bu kapsamda, Afrika Kalkınma Bankası, Dünya Bankası gibi kuruluşların yanı sıra başka arayışlara da girilebileceğini, bu konuda ilk akla gelenin, Japonya ve Katar gibi üçüncü ülke yatırımcılarıyla birlikte sözkonusu projeleri üstlenmek olabileceğine dikkat çekti.

Ayrıca Afrika'daki nüfus artışı ile birlikte enerjiye ve enerji dağıtım hatlarına olan ihtiyacın da artmakta olduğunu, bu alanda önemli iş fırsatları ortaya çıkabileceğini düşündüğünü dile getirdi.

Fatih Ak, Türkiye'nin 1990'lı yılların sonundan itibaren benimsediği önce Afrika'ya açılım politikası, bilahare Afrika Ortaklık Politikasının başarılı olduğunu ifade etti. Özellikle Batı ülkelerinin bu başarımızın ardında yatan nedenleri anlamak için gayret gösterdiklerinin bilindiğini dile getirdi. Nitekim çok sayıda ülkeden "Afrika" konulu ikili istişareler düzenleme talebi de almakta olduklarına dikkat çekti.

Bu politikanın başarısında Sayın Cumhurbaşkanımızın kıta ülkelerine düzenledikleri çok sayıdaki üst düzey ziyaretin, kıtadaki kurumsal altyapının güçlendirilmesinin, insani yardım faaliyetlerimizin, burslar gibi her bir ayağına ayrı ayrı büyük emek verilmiş, maddi ve insan kaynağı tahsis edilmiş bir yaklaşımın bulunduğunu kaydetti. Afrikalılara farklılığımızı hissetirmeyi başardığımızı belirtti.

Öte yandan bu yaklaşımımızın, yapılan analiz ve öngörüler çerçevesinde hareket etmediğimiz anlamına da gelmediğini sözlerine ekledi.

Örnek olarak, 2020-2022 Orta Vadeli Ekonomi Programı (Yeni Ekonomi Programı olarak adlandırılmaktadır) kapsamında Dışişleri Bakanlığımızın, Afrika'ya olan ihracatımızın artırılması konulu eylemin hayata geçirilmesinden sorumlu Bakanlık olarak tespit edildiğinden;

Bu kapsamda ilgili diğer Bakanlık ve kuruluşların katılımı ile 3 hedefin belirlendiğini;

1) İhracat bedellerinin daha hızlı ve güvenli şekilde transfer edilebilmesi için Afrika ülkelerinde Türk bankalarının şube veya temsilcilik açması, bankacılık işlemlerinin kolaylaştırılması için gerekli çalışmaların ilgili diğer kurumlarla yapılması,

2) Afrika ülkelerine yönelik ihracat potansiyelinden daha iyi istifade edilebilmesi için faaliyetler düzenlenmesi,

3) Hedef ürün stratejisi yardımıyla Türkiye'nin Afrika ülkelerine ihracatının artırılması.

DR. UFUK ULUTAŞ

Stratejik Araştırmalar Merkezi
(SAM) Başkanı

Salgın dönemi sonrasında nasıl bir dünya tasavvurunun olmadığını fakat entelektüel bir takım tahmin ve yorumların gerçekleştirilebileceğini,

KOVİD-19 süreci boyunca devlet kavramının daha önemli hale geldiğini vurguladı. Ayrıca uluslararası kurumların bu süreçte yetersiz kaldığını dile getirdi. İhtiyaca sadece devletlerin cevap verdiğini, uluslararası kurumların çözüm geliştiremediğini ifade etti.

Uzun yıllardır gerçekleştirilen gerçekleştirilen sağlık, gıda ve altyapı yatırımlarının sonucu olarak Türkiye'nin kendi kendine yetebilme kapasitesinin görüldüğünü vurguladı. Aynı zamanda dünyanın birçok ülkesine de ekipman ve ilaç desteğinde bulunduğunu dile getirdi.

Pandemi süresince kötü performans gösteren devletlerde; aşırı sağcı, ulusalcı akımların, yabancı düşmanlığının ve ırkçı hareketlerin artabileceğini ifade etti.

Bu sürecin uluslararası işbirliğinin sağlanması ile daha kolay atlatılabileceğini ifade etti. Normalleşmenin başlanması ile beraber bu kurumlarda da değişim ve revizyon taleplerinin artabileceğini vurguladı. Uluslararası Kurumlarının sergilediği bu kötü performansın değişim taleplerinin değerlendirilmesini sağlayabileceğini,

2. Dünya Savaşı ve Soğuk Savaşı gibi kriz sonrası süreçlerde gerçekleştirilen yardımların muazzam bir etki yarattığını ifade etti. Örneğin Marshall Planı çerçevesinde gerçekleştirilen yardımların Amerika Birleşik Devletlerine nüfuz ve ka-

pitalist liberal görüşün yayılmasını gerçekleştirilecek yardımların büyük önem taşıdığına inandıklarını ifade etti.

COVID-19 sonrası süreçte ABD ve Çin arasındaki rekabetin daha da artacağı ve Afrika'yı etkileyebileceğini ifade etti. Bu ülkelerin çeşitli müttefikler kazanma çabası olacağı ve Afrika'nın da desteğinin alınmasının önemli olacağını ifade etti. Bu rekabete hazırlıklı olan ülkelerin ayrışabileceğini, Türkiye'nin gerçekleştirdiği yardımlar ile olumlu bir etki yarattığını ve bunun yeni yaklaşımlar yaratabileceğini ifade etti. Bu fırsatın değerlendirilmesi ile yumuşak gücümüz ve kamu diplomasisi alanlarında Türkiye için yeni bir dönem açıldığını dile getirdi.

AFRIKA İŞ KONSEYLERİ

BARIŞ ÇUVALCI

İş Konseyi Bölge Direktörü

Tel: + 90 212 339 50 32

E-Posta: bcuvalci@deik.org.tr

AKIN DIBLAN

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 339 50 28

E-Posta: adiblan@deik.org.tr

EVREN DOĞAN

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 51

E-Posta: edogan@deik.org.tr

HANDE ŞAHİN

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 70

E-Posta: hsahin@deik.org.tr

SAADET GÜLMEZ

İş Konseyi Koordinatörü

Tel: + 90 212 90 212 339 50 61

E-Posta: sgulmez@deik.org.tr

TALHA USLUOĞLU

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Tel: + 90 212 90 212 339 50 46

E-Posta: tusluoglu@deik.org.tr

İLAYDA GÜNGÖR

İş Konseyi Koordinatör Yardımcısı

Tel: + 90 212 90 212 339 50 72

E-Posta: igungor@deik.org.tr

Semineri izlemek için lütfen tıklayınız.

DEİK üyeliği için lütfen tıklayınız.

